

OTÁZKY KE STÁTNÍM ZÁVĚREČNÝM ZKOUŠKÁM

Předmět TEOLOGIE A FILOSOFIE

OTÁZKY Z ETIKY

1. Obecná etika, předpoklady, základní pojmy a uplatnění

- vztah etiky, morálky, mravnosti, morality a étosu
- pojem svědomí obecně v novozákonním pojetí; např. u apoštola Pavla (Řím 2,13-16; 1 Kor 8,1-13; 10,14-33) či ve Skutcích („*clausula Petri*“, Sk 4-5) či ve spojení s biblickým pojmem srdce (např. 1 Král 3,9; Ez 36,26-28; Jer 31,31nn.; Ez 11,19-2).

Zdroje:

- MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 37-56
- MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 217-237.

3. Základy křesťanské mravnosti v Bibli

- Krátké představení teologické etiky
- teologickoetické aspekty a impulsy v profesi sociální práce dle etických kodexů sociálních pracovníků
- a základní prvky základní vzorec křesťanské mravnosti (např. srdce, *metanoia*, přikázání lásky, svoboda, modlitba, svědomí, spravedlnost celků, věčný život apod.)
- příklad přikázání lásky v podobenství o milosrdném Samařanovi: způsobilost stávat se bližním (Lk 10,25-37)
- příklad souhrnu étosu Nového zákona: horská řeč (Mt 5-7; příp. srov. Lk 6), zejména blahoslavenství a antiteze, příklad interpretace jednoho blahoslavenství a jedné antiteze.

Zdroje:

- MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 57-67
- MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 48-51
- MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 251-262. 195-215
- MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 195-215
- Znalost horské řeči Matouš a Lukáš (antiteze a blahoslavenství) + MILFAIT, René. *Teologická etika*, s- 170-173

4. Dekalog/Desatero

- Umístění Dekalogu, jeho základní souvislosti a kontext (Ex, Dt)
- struktura Dekalogu a odraz základního vzorce biblického étosu v něm
- téma svobody a identity v Dekalogu
- hermeneutika jednoho či dvou „příkázání“
- souvislost Dekalogu s Ježíšovou horskou řečí, instrukcemi *Prohlášení ke světovému étosu*, lidskými právy či s příklady z trestního práva.

Zdroje:

- **Znalost biblického textu**
- **LOCHMAN, Jan Milič. *Desatero: směrovky ke svobodě: nástin etiky pod zorným úhlem Desatera*, s. 10-17 (Soubor „Desatero Lochman“)**
- **MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 130-169**
- **Soubor: „Desatero a Küngův projekt světového étosu - Hošek“**

5. Lidskoprávní a etický princip lidské důstojnosti a idea člověka stvořeného k Božímu obrazu a podobenství.

- Přiblížení lidské důstojnosti v étosu sociálních a pastoračních pracovníků
- obsah lidské důstojnosti, adresáti lidské důstojnosti, napětí ve vztahu mezi obsahem a adresáty (např. etickoprávní otázky spojené s počátkem a koncem lidského života); přiblížení normativního jádra lidské důstojnosti na příkladu analýzy vybraného trestného činu
- lidská důstojnost jako základ a cíl lidských práv
- člověk podle Gn 1-3 a Ž 8: interpretace ideje člověka stvořeného k Božímu obrazu a podobenství s důsledky pro étos
- vztah principu lidské důstojnosti a ideje člověka stvořeného k Božímu obrazu a podobenství
- příklady filosofické argumentace podporující lidskou důstojnost (např. Kant, Locke)

Zdroje:

- **MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 265-305**
- **MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 69-108**
- ***Mezinárodní etický kodex sociálních pracovníků.***

6. Lidská práva jako součást teologickoetické argumentace.

- Lidská práva v étosu sociální práce chápané jako lidskoprávní profese, v pastorační práci a církvích; ve vzdělávání
- vymezení, věcný původ, triáda mezinárodní ochrany, dělení a dokumenty lidských práv obecně
- způsob práce teologické etiky s lidskými právy; některá teologickoetická odůvodnění lidských práv
 - svoboda vyznání jako jedno ze základních lidských práv
 - příklady lidských práv zvláště zranitelných skupin (děti, osoby s postižením)

Zdroje:

- MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 307-357
- MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 358-380
- *Úmluvy o právech osob s postižením*

7. Příklady oblasti aplikace teologické etiky: problematika počátku a konce lidského života.

- Morálně-právní status nenarozeného lidského života a jeho důsledky; morálně-právní status embrya, resp. nenarozeného lidského života (různé související přístupy a teze a jejich důsledky); příklad problematiky potratů
- problematika lidsky důstojného utváření života nevyлéčitelně nemocných a umírajících osob; terminologie v diskusích o důstojném umírání: např. doprovázení, terapie na konci života, umožnit zemřít, paliativní péče, asistované suicidium, eutanázie
- role a postavení lidských práv v uvedených reflexích.

Zdroje:

- MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 442-467; 473-476
- Soubor pdf: „Problematika lidsky důstojného umírání“, s. 155-166, 168-181, 183-190 (anebo MILFAIT, René. *Teologická etika*, s. 478-519)